

Környezettel és környezetvédelemmel kapcsolatos lakossági attitűdök változása Magyarországon

Schneider Mihály–Medgyesi Márton

M1. táblázat. „Általánosságban Ön mennyire aggódik a környezetet érintő kérdések miatt?” – a kérdésre adott válaszok társadalmi-demográfiai csoportok szerinti megoszlása, 2019 (százalék)

	Nem aggódik	Is-is	Aggó- dik	N	χ^2 szigni- fikancia szint
<i>Teljes minta</i>	7,7	35,9	56,4	991	
<i>Iskolai végzettség</i>					0,000
Általános iskola	5,0	37,8	57,1	165	
Szaktunskáképző	9,2	35,3	55,5	343	
Érettségizett	8,1	42,2	49,7	329	
Diplomás	6,6	21,7	71,7	155	
<i>Településtípus</i>					0,002
Budapest	4,5	34,4	61,1	181	
Megyeszékhely	7,3	45,6	47,1	206	
Város	6,7	36,5	56,8	311	
Község	11,1	29,3	59,5	293	
<i>Környezete érintett</i>					0,004
Nem érintett	8,4	39,1	52,5	645	
Érintett	6,6	29,8	63,6	346	
<i>Szabadidő természetben</i>					0,005
Gyakran	11,3	28,4	60,3	257	
Közepesen	4,7	38,7	56,6	378	
Ritkán vagy soha	8,7	37,3	54,0	344	
<i>Pártpreferencia</i>					0,000
Jobboldali párt	9,0	27,4	63,6	386	
Baloldali párt	5,0	37,4	57,6	189	
Nem válaszol	6,2	44,8	48,9	155	
Nem szavazott	8,8	42,0	49,2	261	

Megjegyzés: Csak azok a háttérváltozók szerepelnek a táblázatban, melyek az F-próba szerint legalább 0,05-ös szinten szignifikánsak. A válaszadók egy 1-től 5-ig terjedő skálán (1 – „egyáltalán nem aggódik”; 5 – „nagyon aggódik”) jelölhették be, hogy mennyire aggódnak a környezetet érintő kérdések miatt. A táblázatban összevonva láthatók a „nem aggódók” (1-2-es érték) és az „aggódók” (4-5-ös érték).

Forrás: saját számítás az ISSP 2020 adatai alapján.

M2. táblázat. „Ön szerint melyik környezeti probléma a legfontosabb Magyarországon nézve?” – a kérdésre adott válaszok társadalmi-demográfiai csoportok szerinti megoszlása, 2019 (százalék)

	Mást említett	Klíma-változás	N	χ^2 szignifikancia szint
<i>Teljes minta</i>	73,3	26,7	998	
<i>Életkor</i>				
18–29 éves	71,1	28,9	128	0,005
30–44 éves	68,4	31,6	321	
45–64 éves	73,5	26,5	355	
65+ éves	82,5	17,5	195	
<i>Szubjektív társadalmi helyzet</i>				
Legalacsonyabb	78,1	21,9	176	0,010
2. szint	75,6	24,4	195	
3. szint	65,8	34,2	292	
4. szint	78,2	21,8	165	
Legmagasabb	73,4	26,6	151	
<i>Településtípus</i>				
Budapest	66,3	33,7	181	0,041
Megyeszékhely	76	24	208	
Város	71,9	28,1	311	
Község	77,3	22,7	297	
<i>Személyesen érintett</i>				
Nem érintett	71,6	28,4	788	0,015
Érintett	80,4	19,6	188	
<i>Pártpreferencia</i>				
Jobboldali párt	73,7	26,3	387	0,000
Baloldali párt	62	38	189	
Nem válaszol	70,4	29,6	158	
Nem szavazott	82,7	17,3	264	

Megjegyzés: A kérdésre adható válaszok a következők voltak: nem klímaváltozás vagy klímaváltozás. Csak azok a háttérváltozók szerepelnek a táblázatban, melyek az F-próba szerint legalább 0,05-ös szinten szignifikánsak.

Forrás: saját számítás az ISSP 2020 adatai alapján.

M3. táblázat. „Melyik klímaváltozással kapcsolatos állítással ért egyet?” – a kérdésre adott válaszok társadalmi-demográfiai csoportok szerinti megoszlása, 2019 (százalék)

	A klíma nem változik	Elsődlegesen természetes folyamat	Mindkettő	Elsődlegesen emberi tevékenység	N	χ^2 szignifikancia szint
<i>Teljes minta</i>	3,0	9,9	41,7	45,4	970	
<i>Szubjektív társadalmi helyzet</i>						
Legalacsonyabb	3,7	7,2	50,8	38,3	168	0,000
2. szint	1,3	11,1	40,7	46,9	190	
3. szint	3,2	8,6	32,1	56,1	284	
4. szint	5,5	13,1	43,2	38,2	164	
Legmagasabb	1,8	10,8	48,9	38,6	150	
<i>Településtípus</i>						
Budapest	1,3	6,0	28,0	64,7	181	0,000
Megyeszékhely	0,4	9,3	48,9	41,4	196	
Város	3,8	13,2	46,6	36,3	309	
Község	5,2	9,3	39,9	45,7	284	
<i>Személyesen érintett</i>						
Nem érintett	1,7	7,7	43,8	46,8	767	0,000
Érintett	8,6	20,2	33,8	37,4	186	
<i>Környezete érintett</i>						
Nem érintett	3	9,2	45,4	42,4	628	0,014
Érintett	3,1	11,3	34,8	50,8	342	
<i>Pártpreferencia</i>						
Jobboldali párt	2,5	10,7	39,1	47,7	380	0,039
Baloldali párt	2,1	7,6	41,4	48,9	186	
Nem válaszol	2,7	5,4	51,8	40,0	151	
Nem szavazott	4,8	13,1	39,6	42,5	253	

Megjegyzés: Csak azok a háttérváltozók szerepelnek a táblázatban, melyek az F-próba szerint legalább 0,05-ös szinten szignifikánsak.

Forrás: saját számítás az ISSP 2020 adatai alapján.

M4. táblázat. „Részt vett-e valamilyen környezetvédelmi témájú politikai cselekvésben?” – a kérdésre adott válaszok társadalmi-demográfiai csoportok szerinti megoszlása, 2019 (százalék)

	Nem aktív (%)	Valamilyen aktivitás (%)	N	χ^2 szignifikancia szint
<i>Teljes minta</i>	89,8	10,2	998	
<i>Iskolai végzettség</i>				0,000
Általános iskola	92,1	7,9	167	
Szakmunkásképző	92,8	7,2	344	
Érettségizett	90,2	9,8	332	
Diplomás	79,9	20,1	155	
<i>Szubjektív társadalmi helyzet</i>				0,006
Legalacsonyabb	89,1	10,9	176	
2. szint	93,0	7,0	195	
3. szint	93,1	6,9	292	
4. szint	85,9	14,1	165	
Legmagasabb	83,6	16,4	151	
<i>Településtípus</i>				0,005
Budapest	83,4	16,6	181	
Megyeszékhely	89,1	10,9	208	
Város	90,5	9,5	311	
Község	93,5	6,5	297	
<i>Környezete érintett</i>				0,000
Nem érintett	93,0	7,0	788	
Érintett	75,8	24,2	188	
<i>Szabadidő természetben</i>				0,000
Gyakran	84,5	15,5	261	
Közepesen	88,8	11,2	381	
Ritkán vagy soha	94,7	5,3	345	
<i>Pártpreferencia</i>				0,080
Jobboldali párt	91,1	8,9	387	
Baloldali párt	84,9	15,1	189	
Nem válaszol	90,1	9,9	158	
Nem szavazott	91,3	8,7	264	

Megjegyzés: Csak azok a háttérváltozók szerepelnek a táblázatban, melyek az F-próba szerint legalább 0,05-ös szinten szignifikánsak.

Forrás: saját számítás az ISSP 2020 adatai alapján.

M5. táblázat. Környezettudatosság mértéke a mindennapi döntésekben a válaszadó társadalmi-demográfiai hovatartozása szerint, 2019 (százalék)

	Alacsony környezet- tudatosság	Közepes környezet- tudatosság	Magas környezet- tudatosság	N	χ^2 szig- nifikan- cia szint
<i>Teljes minta</i>	37,5	30,2	32,3	998	
<i>Iskolai végzettség</i>					
Általános iskola	52,0	28,4	19,6	167	0,000
Szakmunkásképző	39,3	31,7	28,9	344	
Érettségizett	35,5	30,9	33,5	332	
Diplomás	21,5	27,4	51,1	155	
<i>Szubjektív társadalmi helyzet</i>					
Legalacsonyabb	49,1	27,5	23,4	176	0,000
2. szint	35,5	33,7	30,7	195	
3. szint	37,2	32,2	30,6	292	
4. szint	31,4	32,4	36,2	165	
Legmagasabb	30,0	22,8	47,3	151	
<i>Településtípus</i>					
Budapest	33,1	36,3	30,6	181	0,024
Megyeszékhely	34,9	24,7	40,4	208	
Város	36,5	31,2	32,3	311	
Község	42,9	29,3	27,8	297	
<i>Környezete érintett</i>					
Nem érintett	36,1	32,6	31,3	788	0,000
Érintett	40,1	21,7	38,2	188	
<i>Személyesen érintett</i>					
Nem érintett	40,9	30,1	29,1	651	0,000
Érintett	31,1	30,5	38,4	347	
<i>Szabadidő természetben</i>					
Gyakran	25,9	30,7	43,4	261	0,000
Közepesen	37,9	26,8	35,3	381	
Ritkán vagy soha	44,0	34,6	21,5	345	
<i>Pártpreferencia</i>					
Jobboldali párt	34,9	29,5	35,7	387	0,007
Baloldali párt	33,4	31,0	35,6	189	
Nem válaszol	33,7	30,7	35,6	158	
Nem szavazott	46,5	30,4	23,1	264	

Megjegyzés: Csak azok a háttérváltozók szerepelnek a táblázatban, melyek az F-próba szerint legalább 0,05-ös szinten szignifikánsak.

Forrás: saját számítás az ISSP 2020 adatai alapján.

M6. táblázat. A környezeti attitűd-csoportok társadalmi-demográfiai változók szerinti megoszlásai, 2019 (százalék)

	Csendes elkötele- zettek	Környezet- tudatos polgárok	Kényelmes közép- osztály	Aggódó tétlen- kedők	Passzív szűkül- kődők	Teljes minta
<i>Nem</i>						
Férfi	45,3	36,6	47,6	53,5	50,0	46,5
Nő	54,7	63,4	52,4	46,5	50,0	53,5
<i>Életkor</i>						
18–29 éves	11,8	12,4	16,4	8,0	15,2	12,8
30–44 éves	22,2	42,4	39,8	35,9	22,4	32,1
45–64 éves	37,4	33,0	31,8	38,5	37,1	35,6
65 és idősebb	28,6	12,2	11,9	17,5	25,3	19,5
<i>Iskolai végzettség</i>						
Általános iskola	14,4	0,0	0,0	31,5	41,2	16,7
Szakkunaképző	46,6	7,0	0,0	61,8	58,8	34,5
Érettségizett	35,9	43,0	73,4	6,7	0,0	33,2
Diplomás	3,1	50,0	26,6	0,0	0,0	15,6
<i>Van-e gyereke?</i>						
Nincs	30,1	38,6	42,0	31,3	27,2	33,9
Van	69,9	61,4	58,0	68,7	72,8	66,1
<i>Szubjektív társadalmi helyzet</i>						
Legalacsonyabb	19,2	7,1	7,5	20,2	37,0	18,0
2. szint	21,5	16,3	21,8	18,6	20,6	19,9
3. szint	27,1	33,2	24,7	44,2	21,4	29,9
4. szint	16,1	18,8	24,1	11,4	13,4	16,9
Legmagasabb	16,1	24,7	21,8	5,5	7,6	15,4
<i>Szubjektív anyagi helyzet</i>						
Anyagi gondok	6,4	2,5	3,5	8,7	13,6	6,8
Kijönnek	39,1	21,0	26,2	39,0	49,2	34,9
Jól élnek	54,5	76,5	70,3	52,3	37,2	58,3
<i>Településtípus</i>						
Budapest	17,7	28,1	21,4	16,7	6,3	18,2
Megyeszékhely	22,1	26,4	26,9	9,2	18,4	20,9
Város	35,2	26,2	27,2	34,3	32,5	31,2
Község	25,0	19,3	24,5	39,8	42,9	29,8
<i>Környezete érintett</i>						
Nem érintett	78,7	81,3	81,3	87,6	75,2	80,7
Érintett	21,3	18,7	18,7	12,4	24,8	19,3

TÁRSADALMI RIPIORT 2020 – ONLINE MELLÉKLET
SCHNEIDER—MEDGYESI

	Csendes elkötele- zettek	Környezet- tudatos polgárok	Kényelmes közép- osztály	Aggódó tétlen- kedők	Passzív szüksöl- kődők	Teljes minta
<i>Személyesen érintett</i>						
Nem érintett	57,3	62,1	71,1	66,3	71,2	65,2
Érintett	42,7	37,9	28,9	33,7	28,8	34,8
<i>Szabadidő a termé- szetben</i>						
Gyakran	30,7	34,0	21,3	24,7	20,6	26,5
Közepesen	38,1	40,9	42,5	40,2	30,6	38,6
Ritkán vagy soha	31,2	25,1	36,2	35,1	48,8	35,0
<i>Pártpreferencia</i>						
Jobboldali párt	42,1	36,8	38,6	44,2	30,8	38,7
Baloldali párt	19,6	27,3	16,4	17,0	14,5	19,0
Nem válaszol	15,1	18,1	17,7	16,9	11,3	15,8
Nem szavazott	23,1	17,8	27,3	21,9	43,4	26,4
<i>Misére járás</i>						
Legalább havonta	15,7	13,6	8,7	7,6	7,5	46,7
Ritkábban	47,6	47,7	38,7	41,1	35,5	42,4
Soha	36,7	38,8	52,6	51,4	57,0	10,9

Forrás: saját számítás az ISSP 2020 adatai alapján.